Motociklais aplink pasaulį vejantis vasarą

Prieš metus Asta Dovydėnaitė ir Linas Mockevičius sėdo ant motociklų ir leidosi į dvejus metus truksiančią kelionę aplink pasaulį. „Tai, ką mes darome, džiugina mus kiekvieną dieną!“ – sako jie ir ragina būti drąsius, rinktis netradicines vietas kelionėms, vengti gausiai turistų išmindytų takų ir, svarbiausia, ne tik norėti keliauti, bet ir iš tikrųjų leistis į kelionę!

Kalbino DALIA SMAGURAUSKAITĖ

Nuotraukos ASTOS DOVYDĖNAITĖS ir LINO MOCKEVIČIAUS

Papasakokite apie save, kas tie Asta ir Linas, keliaujantys motociklais aplink pasaulį?

Esam du motociklais važinėti mėgstantys žmonės. Linas – tikslus ir techniškas, jo stiprybė – konkretumas ir šaltas protas. Asta – kūrybiška ir emocinga, lengvai mokosi naujų kalbų ir gali valandų valandas bendrauti su įvairiausiais žmonėmis. Juokiamės, kad Linas mūsų kelionės metu vadovauja techniniam padaliniui (prižiūri motociklus, planuoja ir skaičiuoja), o Asta – kūrybiniam ir komunikacijos padaliniui, kuris atsakingas už viešuosius ryšius, reklamą, tarptautinių santykių palaikymą ir pan. Esam labai skirtingi, bet puikiai papildom vienas kitą.

Kaip kilo mintis leistis į tokią ilgą kelionę ir kodėl motociklais?

Iki išsiruošdami aplink pasaulį, kasmet didžiąją savo atostogų dalį skirdavom trijų savaičių kelionei motociklais po Europą. Kartu su draugų grupe išmaišėm Pietų Europos, Balkanų šalis, apvažiavom Maroką ir pasiekėm Azerbaidžano sostinę Baku. Tos kelios savaitės pralėkdavo itin greitai. Todėl ilgainiui ir ėmė bręsti min-

„Esame ne tik pora, bet ir geriausi draugai. Mus abu be galo „veža“ keliauti motociklais – kiekvienas vienodai mėgaujamės šia kelione.“

tis apie tai, kad reikėtų aplankyti kitus žemynus, pamatyti daugiau, keliauti ilgiau. Mūsų darbovietės neturėjo galimybės suteikti mums kelių mėnesių atostogų, taigi jei jau mesti darbus ir išsiruošti į kelionę – reikia daryti tai rimtai. Taip gimė mintis, kad reikia apvažiuoti visą Žemės rutulį. Tuo labiau, kad dar nė vienas lietuvis to motociklu nėra padaręs.

Jei ne mūsų bendras pomėgis keliauti motociklais, į šitą kelionę turbūt niekada nebūtume išsiruošę. Kai kuriems mūsų sutiktiems keliautojams motociklas yra tik priemonė nusigauti nuo vieno taško iki kito, o mums – tai labai svarbi kelionės dalis.

Kiek laiko praėjo nuo tos dienos, kai gimė idėja, iki dienos, kai sėdote ant motociklų ir iškeliavote?

Dar pernai pavasarį, tradiciškai, gavę tris savaites atostogų, išvažiavom į Azerbaidžaną. Ten ne viskas vyko taip, kaip buvom suplanavę, todėl reikėjo gerokai paskubėti, kad suspėtume namo sugrįžti iki atostogų pabaigos. Taigi nusprendėme, kad atėjo laikas iškeliauti rimčiau. Maždaug penkis mėnesius planavome, skaičiavome, pardavinėjome savo turtą, kuris nebus vertingas kelionėje, sutarėme su keliom įmonėm dėl paramos mūsų projektui ir susikrovėm bagažą. Kadangi norėjom išvykti dar tais pačiais metais, privalėjome tai padaryti iki užslenkant žiemai. Startui pasirinkom spalio 15 dieną ir nesuklydom – tai buvo šalta, bet saulėta diena, o po jos sekė dar kelios gražios rudeniškos dienos, per kurias mes sėkmingai pasiekėm Hamburgą Vokietijoje, iš kur išsiuntėm motociklus į Pietų Ameriką.

Jau tris šimtus dienų esate kelyje. Koks iki šiol buvo jūsų maršrutas ir kur kelias dar tik nuves? O gal kryptį renkatės ekspromtu?

Taigi, kaip minėjau, iš Lietuvos per Lenkiją pasiekėme Vokietiją. O iš ten motociklai konteineriniu laivu (o mes – lėktuvu) iškeliavo į Pietų Ameriką, kur kaip tik žydėjo gražus pavasaris. Kelias savaites mes tyrinėjom Brazilijos pakrantę keliaudami autobusais, o gruodžio pirmąją pagaliau gavom savo motociklus Čilėje. Iš ten iškart pajudėjom piečiausio Pietų Amerikos žemyno krašto – Ugnies žemės link, na, o ten atsisukome atgal į Šiaurę – visą kelią per Pietų, Centrinę ir Šiaurės Amerikas iki Aliaskos. Pakeliui aplankėm 13 šalių, nuvažiavom apie 50 000 kilometrų, pamatėm begalę nepakartojamų vietų ir sutikom labai daug nuostabių žmonių. Toliau planuojame tęsti kelionę Azijoje, o iš jos vėliau persikelti į Afriką ir galiausiai kitų metų vasarą pasiekti namus.

Trumpas atkarpas planuojame ekspromtu, bet pagrindinis planas sudėliotas iš anksto – negalime važiuoti per sniegą, taigi turėjom savo kelionę susiplanuoti taip, kad nuolat būtumėm ten, kur tuo metu vasara.

Šiek tiek techniškas klausimas. Kiek kilometrų nuvažiuojate per dieną, kur miegate, valgote?

Stengiamės susiplanuoti dienas taip, kad važiavimo atstumas būtų tarp 200 ir 400 km. Taip turime laiko sustoti, pasigrožėti gamta, pabendrauti su sutiktais žmonėmis ir pan.

„Pakeliui aplankėm 13 šalių, nuvažiavom apie 50 000 kilometrų, pamatėm begalę nepakartojamų vietų ir sutikom labai daug nuostabių žmonių.“

Su savimi vežamės palapinę ir visus stovyklavimo reikmenis. Per 300 kelionės dienų, kiek daugiau nei 100 naktų nakvojome savo palapinėje. Ją ypač įvertinom atvykę į JAV – čia net ir pats prasčiausias viešbučio kambariukas ar tik lova bendroj hostelio erdvėj kainuoja keliasdešimt dolerių, bet gamtoje, miškuose paruošta daugybė gražių vietų, kur galima nemokamai stovyklauti. Tą mes daugiausiai ir darėme. Pigesnėse Pietų Amerikos šalyse, kai naktys karštos ir tvankios, o nedidelį kambarį nakvynei galima išsinuomoti vos už 5–9 dolerius, nesukom galvos dėl stovyklavimo, nors iš tiesų tai daryti mums labai patinka.

Skirtingose šalyse valgom taip pat skirtingai – Lotynų Amerikoje, kur karšta ir pigu, su savimi vežtis maisto produktus sudėtinga, nes dideliame karštyje jie greit genda, taigi valgydavom pakelės kavinėse, ar mažytėse miestelių kavinaitėse, o kartais tiesiog gatvėje, nusipirkę patiekalą iš vietinės močiutės su dideliu puodu kokio nors tradicinio maisto. Tik vakare apsipirkdavome parduotuvėje, kad galėtume papusryčiauti savo palapinėje ar nuomotame kambarėlyje.

Atvykę į JAV ir važiuodami per Kanadą, daugiausiai gaminamės maistą patys – turim benzinu varomą viryklę ir kelis puodus. Taip sutaupome pinigų ir pasiruošiam sau sveikesnį maistą nei tas, kurį galima rasti nebrangiose amerikietiškose kavinėse. Aliaskoje, kur oro temperatūra retai perkopia 25 laipsnius šilumos, džiaugėmės,

kad pagaliau galime vežtis ir sviesto, ir pieno produktų, nes, pavyzdžiui, Centrinėje Amerikoje, kur dieną oras neretai pasiekdavo ir 40 laipsnių karštį, to daryti tiesiog nebuvo įmanoma.

Kuri iki šiol aplankyta vieta paliko didžiausią įspūdį?

Čilės Patagonija. Tai regionas Čilės pietuose. Civilizacijos ten nedaug, bet gamta tokia įspūdinga, tarsi tai būtų ne mūsų planeta.

Daugelis Pietų Ameriką laiko pavojingu žemynu. Kaip ten sekėsi jums?

Pietų Amerika nėra tokia pavojinga, kaip kai kurie įsivaizduoja. Ten šiuo metu nevyksta jokių rimtų tarptautinių konfliktų, nėra terorizmo pavojaus (arba jis labai nedidelis). Išskyrus Venesuelą, kuri šiuo metu išgyvena ne pačius geriausius laikus, dauguma šalių yra santykinai ramios. Narkotikų karteliai dažniausiai savo reikalus tvarkosi viduje ir turistai ar keliautojai jiems nelabai įdomūs. Bėda tik ta, kad ten labai didelis atotrūkis tarp prabangos ir skurdo, todėl išsiblaškęs atvykėlis dideliam mieste su krūva pinigų kišenėje gali tapti lengvu grobiu gatvės plėšikėliams. Mes savo krikštą irgi gavome – per pirmąsias savaites pora žemaūgių brazilų (mes net nesam visai tikri, ar jie buvo pilnamečiai) nutaikę į mus pistoletą pareikalavo atiduoti jiems fotoaparatą. Neturėjom pasirinkimo – padarėm tai beveik su šypsena, ginčytis juk buvo beprasmiška. Nuo tada daugiau jokių susidūrimų su agresyviai nusiteikusiais vietiniais nebeturėjom.

Būnant budriam, atsargiai elgiantis ir klausant vietinių patarimų apie vietas, kur geriau nesilankyti, pavojingų situacijų nesunku išvengti. Tūkstančiai žmonių nuolat keliauja po Pietų Ameriką ir dauguma jų visai nėra patyrę nieko blogo. Tos šalys iš tiesų labai gražios, žmonės malonūs ir draugiški, gamta neįtikėtina, valstybių sienas kirsti labai nesudėtinga, lietuviams niekur nereikia vizų – ten pakeliauti tikrai verta!

Keliaujate vydamiesi vasarą, tačiau pasiekėte ir Poliarinį ratą. Kokį įspūdį paliko Šiaurė?

Poliariniame rate taip pat dabar vasara! Po alinančių karščių Centrinėje Amerikoje ir net kai kuriose JAV vietose, Kanados šiaurė ir Aliaska mums buvo tikra atgaiva. Ten vasara labiau primena tai, prie ko mes, lietuviai, esam įpratę – naktys vėsios, o dienos maloniai šiltos, bet ne per karštos. Važiuoti motociklu nuo galvos iki kojų apsirengus specialiais apsauginiais drabužiais ten – vienas malonumas. Nei per karšta, nei per šalta...

Didžiausią įspūdį mums padarė neįtikėtina daugybė laukinių žvėrių! Palei kelią šokinėja stirnos, kalnų ožiai, laukinės avys, lapės, elniai ir briedžiai, bėgioja storulės dygliakiaulės. Stovyklaujant savo maistą reikia saugoti nuo voverių ir burundukų, kurie kaip mat prisistato ką nors pavogti. Teko pamatyti ir vilką, labai daug juodųjų meškų ir net kelis grizlius.

Buvom pamokyti, kad laukinių žvėrių akivaizdoje reikėtų būti atsargiems. Mums net padovanojo specialų purškalą nuo meškų, jei šios pultų, bet, laimė, pavojingų situacijų pavyko išvengti. Bet nemažai šių gyvūnų nufo-

tografavome prisiminimui, nes jie visai nebailūs – į kelyje stabtelėjusį motociklą beveik nereaguoja.

Keliaudami patyrėte kuriozišku situacijų?

Viena iš juokingesnių situacijų nutiko mums persikeliant iš Kolumbijos į Panamą. Tarp šių dviejų šalių, nors jas ir jungia sausumos siena, kelio nėra – vietoj jo ten pavojingos džiunglės, į kurias dėl nusikalstamų grupuočių net ir neįeisi be policijos leidimo. Motociklus galėjome perkelti tik lėktuvu arba konteineriniu laivu. Pasirinkome laivą, bet tuomet ir patiems teko ieškoti pigiausio ir greičiausio būdo patekti į Panamą. Labai populiaru iš Kartachenos (*Cartagena*) miesto Kolumbijoje plaukti jachta į penkių dienų kruizą po įspūdingo grožio San Blaso (*San Blas*) salas Karibų jūroje prie Panamos krantų, bet šis būdas mums pasirodė per brangus. Susibūrę į grupelę su keliais keliautojais is Čilės, Brazilijos ir Argentinos (mūsų motociklai keliavo konteineriu kartu su jų motociklais ir automobiliais), autobusu iš Kartachenos nuvažiavom iki Nekokli (*Necocli*) miestelio, iš ten, po beprotiškos kelionės šokinėjant per Karibų jūros bangas motorine valtimi, atsidūrėm atsipalaidavusių banglentininkų rojaus kampelyje prie pat Panamos sienos – Kapurganoje (*Capurgana*). Ten su vietiniais jūreiviais ėmėm derėtis dėl kelionės iki Portobelo (*Portobelo*) Panamoje. Vieno laivelio kapitonas sutiko mus už labai protingą kainą per tris dienas ten nuplukdyti. „Ar yra laive miegamos vietos?“ – paklausėm mes. „Bus, bus kur miegoti, nesijaudinkit“, – atsakė jis. „O ar yra laive virtuvė – ar turėsim galimybę gamintis maistą kelionės metu?“ vėl paklausėm. „Taip, galėsit gamintis maistą“, – atsakė kapitonas. Ir štai mes visi lipam į valtį, kuria, įsivaizdavom, būsim nuplukdyti į jachtą. Tik išplaukę mažyte valtele (laimė, ji turėjo motorą, irkluoti nereikėjo...) į atvirus vandenis supratome, kad nėra jokios jachtos – šita valtimi ir keliausime visas tris dienas iki Portobelo... Taigi tris dienas supomės Karibų jūros bangose, vėjui kedenant plaukus, sūriu vandeniu aptaškytais veidais... Sustodavome valgyti ir nakvoti tose pačiose įspūdingose San Blaso salose, lipom į palmes skinti kokosų ir gėrėm jų vandenį. Kūrenom laužus ir miegojom tiesiog po palmėm ant smėlio.

Dabar šie prisiminimai labai gražūs, bet kai pagalvojam apie tą momentą, kai visi susiglaudę valtyje supratome, kad taip praleisim ateinančias tris dienas ant vandens, ima juokas!

Viename iš savo *blog'o* įrašų pasakojate apie sutiktus žmones. Kurie susitikimai įsiminė labiausiai?

Su keliais žmonėmis nuo pat pirmos susitikimo akimirkos jautėmės tarsi būtume tolimi giminaičiai arba labai seni draugai. Štai, pavyzdžiui, Kolumbijoje sutikome Danielį – patyrusį amerikietį keliautoją. Jam jau daugiau nei 70 metų, bet jo atmintis ir fizinė forma fenomenali. Aišku, žinant, kad jis dirbo specialiose tarnybose JAV ir „šaltojo karo“ metu prie Baltijos jūros krantų dalyvaudavo Rusijos šnipinėjimo misijose, tai nenuostabu. Danielį antrą kartą sutikom Gvatemaloj prieš Velykas, kur jis buvo atvykęs su šeima, ir jau ten sutarėm, kad jis mus mielai priims savo namuose San Diege, kai tik įvažiuosime į JAV iš Meksikos. Taip ir buvo – apsistojom pas Danielį ir jo žmoną Teresą ant Ramiojo vandenyno kranto. Aš jaučiausi ten taip, lyg Danas būtų mano senelis – daug kalbėjomės, eidavom kartu pasivaikščioti, vakarieniaudavom keturiese arba su ypač smagia jų jaunų kaimynų kompanija. Buvo labai liūdna, kai turėjom išvykti. Iki šiol susirašinėjam, siunčiam jiems atvirukus iš gražių vietų ir tikrai jų pasiilgom.

Daug kam atrodo, kad tokia ilga kelionė – tikra svajonė. Tačiau dveji metai kelyje – labai ilgas laikotarpis. Nejaučiate nuovargio – fizinio ar psichologinio?

Tai ir yra svajonė! Tai, ką mes darome, džiugina mus kiekvieną dieną! Taip, daug kas mūsų klausia, ar nepavargstam. Visada atsakom, kad kai pavargstam – sustojam pailsėti. Iš tikrųjų, kai kurie įsivaizduoja, kad ilgiau nei metus trunkančioje kelionėje norėsis elgtis taip, kaip elgiamės dviejų savaičių atostogų metu: lankyti visus muziejus kiekvienam mieste, kasdien ragauti egzotiškų įvairių šalių tradicinių patiekalų ir gėrimų, vaikštinėti didelių miestų gatvėmis, lipti į kiekvieną gražesnę kalvą ir pirkti kiekvieną turą su gidu į kasyklas, ledynus, botanikos sodus ir t. t.

Iš tiesų mes gyvenam kiek kitokiu ritmu nei atostogos. Mūsų nebetraukia lankyti kiekvieno muziejaus ir kartais net nenorim užsukti į didelį žinomą miestą, nes jie visi šiek tiek vienodi. Pradedam atidžiau rinktis lankytinas vietas, iki kurių norim važiuoti, ir kartais vietoj to, kad pasileistume pėsčiomis į kalną pasigrožėti nuostabiais gamtos vaizdais iš viršaus, mes mieliau pasimėgaujame pravažiuodami vingiuotu vaizdingu keliu motociklais to kalno papėde. Nenoriu sakyti, kad atbukom nuo patirtų įspūdžių ir nebesidžiaugiam lankomomis vietomis tiek, kiek džiaugtumėmės atvykę į jas trumpų atostogų metu, bet tikrai ilgainiui ėmėm kitaip vertinti mus supantį pasaulį. Pastebėjome, kad dažnai pačios populiariausios turistinės vietos yra pervertintos, o daug didesnį malonumą gali patirti šiek tiek atokiau nuo jų, kai turizmo industrijai nežinomame miestelyje kalbini vietinę močiutę ar pakviestas jos į namus pamatai tikrą autentišką vietinių žmonių gyvenimą.

„Dažnai pačios populiariausios turistinės vietos yra pervertintos, o daug didesnį malonumą gali patirti šiek tiek atokiau...“

Šiek tiek juokinga būna tada, kai apsistojame pas žmones didesniame mieste po kelių savaičių stovyklavimo labai gražioje gamtoje, ir jie stengiasi mums sugalvoti muziejų lankymo ir miesto pažinimo programą kelioms dienoms, o mes iš tikrųjų tik norime pasidžiaugti buvimu kambaryje, iš čiaupo tekančiu šiltu vandeniu, galimybe susidėti maistą į šaldytuvą ir nesirūpinti, kad per dieną suges ir tiesiog pabendrauti su tais žmonėmis, išgirsti, kaip jie gyvena, pavyzdžiui Peru sostinėje Limoje, kokios jų svajonės, ką jie labiausiai mėgsta savo mieste ir šalyje, ką jiems reiškia būti peruviečiu...

Esate pora, keliaujate dviese. Ar lengva išlaikyti harmoniją?

Esame ne tik pora, bet ir geriausi draugai. Mus be galo „veža“ kelionės motociklais – abu vienodai mėgaujamės šia kelione, todėl susitarti nesudėtinga. Tiesa, esam ir labai skirtingi, tuo papildom vienas kitą, bet kartais dėl tos pačios priežasties tenka stabtelėti ir padiskutuoti, jei mūsų nuomonės dėl vieno ar kito dalyko skiriasi. Pagarba vienas kitam padeda priimti bendrus sprendimus taip, kad abu būtume patenkinti. Vieną kartą elgiamės taip, kaip nori vienas, kitą kartą – pagal kito pageidavimą. Ir nors kartais būna, kad pavargę pasiginčijam aštriau, bet stengiamės visada surasti mus abu tenkinantį sprendimą iškart, nepaliekant to rytdienai.

Kokių reakcijų sulaukėte ar vis dar sulaukiate dėl kelionės?

Žmonės žavisi mūsų pasiryžimu, sveikina mūsų drąsą. Keliaujant po JAV dauguma labai stebėjosi, kad pervažiavome Meksiką ir nebuvom nei apiplėšti, nei nužudyti (juokiasi). Jiems čia žiniasklaida piešia ypač išpūstą pavojingos Meksikos vaizdą... Na, o šiaip Lietuvoje mūsų kelionė atrodo žymiai įdomesnė, nei kitose šalyse, nes kitur žmonės įpratę keliauti, įpratę išvažiuoti ilgesniam laikui, išeiti iš darbo vardan kelionės ar dirbti keliaujant. Štai, pavyzdžiui, Pietų Amerikoje beveik kasdien sutikdavom po keliautoją iš Olandijos. Jiems keliavimas – toks pat natūralus dalykas, kaip mums krepšinio varžybų žiūrėjimas bare su draugais.

Kelionės keičia žmones, jų požiūrį. Ar jaučiatės pasikeitę?

Tapom ramesni, drąsesni – kelionės pradžioje daug dažniau jausdavomės nejaukiai ar nesaugiai. išmokome nekreipti dėmesio į erzinančias smulkmenas ir įvertinti gerus dalykus. Bet pilnai į šį klausimą turbūt galėsime atsakyti tik sugrįžę namo. Mūsų kasdienybė dabar taip smarkiai skiriasi nuo tos, prie kurios esame įpratę namie, kad labai sunku suprasti, kiek ir kuo esame kitokie.

Prieš šią ilgą kelionę motociklais taip pat keliavote. Kokia šalis paliko didžiausią įspūdį?

Keliavome. Skrisdavome ilgajam savaitgaliui į kurį nors iš Europos miestų pasižvalgyti, bet pagrindinė metų kelionė vykdavo ankstyvą pavasarį – trims savaitėms išvažiuodavome motociklais. Didžiausią įspūdį tų kelionių metu paliko Marokas. Tai nuostabi Šiaurės Afrikos šalis. Jos spalvingumas ir įvairialypiškumas atima žadą. Ten vieną akimirką važiuoji per didelį prabangų miestą Kasablanką (*Casablanca*), o kitą – jau, žiūrėk, riedi per kaimelį, kur žmonės į turgų atvažiuoja asiliukų traukiamais vežimaičiais.

Važiavome akmenimis grįstais keliukais kalnuose, kirtome gilias upes, riedėjome siaurais tarpekliais ir galiausiai šalies pietuose pasiekėme dykumą – tokią, kokią įsivaizduojame iš pasakų ir filmų: baltos biraus smėlio kopos ir daugiau nieko, kiek tik akys užmato. Deja, motociklais važiuoti per dykumą tąkart negalėjome – dėl smėlio audros visi keliai buvo užpustyti, o mūsų motociklai važiavimui per palaidą smėlį buvo per sunkūs. Tiesa, per sunkūs jie buvo ir važiavimui per sniegą, kurį radome aukštai kalnuose. Visgi mums pasisekė – sniegu užversta kelio atkarpa buvo neilga, taigi apsisukti nereikėjo – bendromis jėgomis nustūmėme motociklus į kitą sniego pusnių pusę ir netrukus galėjome sėkmingai tęsti kelionę.

Ką patartumėte norintiems keliauti ilgiau nei dvi–tris savaites?

Kelionės atveria akis, praplečia horizontus. Kaip sakė Markas Tvenas: „Po dvidešimties metų tu būsi labiau nusivylęs dėl to, ko nepadarei, nei dėl to, ką padarei. Taigi atsikratyk pančių. Palik saugų uostą. Pagauk palankų vėją. Tyrinėk. Svajok. Atrask“. Taigi, patariame būti drąsiems, rinktis netradicines vietas kelionėms, vengti turistų išmindytų takų ir, svarbiausia, ne tik norėti keliauti, bet ir iš tikrųjų leistis į kelionę!

Keliautojų nuotykius galite sekti www.2wheeledadventures.com